

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),
HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.
KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.
→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FILL. ←

KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.
HIRDETESEK
ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VÉTELTNEK FEL.

Ünneplés után.

Esztergom, május 31.

Elmult az ünneplés, bevonták a zászlókat, a villam régen továbbította, a vasut már odaröpítette az üdvözlések ezreit a balaton-parti remetelakba, — melyben Magyarország hercegprimása pihen.

Eljutottak oda a hazai sajtónak termékei is bizonyosan és a jubiláló egyháztól kiolvashatta s tudomásul vehette belőlük, hogy Magyarország népe valláskülönbség nélkül róttá le irányában tiszteletének adóját, de nem hisszük, hogy eléje adták volna az esztergomi sajtónak a fölött kifejezett mély sajnálkozását tartalmazó lapszámain, hogy miért hagyja árván Esztergomot, érseki székhelyét épen Ő hazánk történetének hivatott ismerője, hirdetője, akinek legjobban kell tudnia, hogy Esztergom fényes multja nem fátyolt, hanem ragyogást, nem feledést, hanem folytonos ébrentartást, nem mellőzést, hanem támogatást érdemel, hogy méltó legyen egykori nagyságához!

Jobb ember, mint Vasary Kolos, kevés élt e földön. Amilyen nemes a lelke, olyan arany a szive. Oda adná a szegénynek mindenét és kielégítetlenül senkit sem engedne

távozni. Tudja a jó Isten, ezt a ritka jellemű, nagy embert ismeretlen befolyások megfélemlítették. Elhitették vele, hogy Esztergomban ellenségekre talál s midőn primás lett egyszerre fázni kezedett az idejövettől. Az ellene elkövetett felháborító merénylet olaj volt a tűzre s nem tagadható, hogy amennyiben bizonyos tartózkodást is észlelt épen a világi papság részéről természetes, hogy könnyű volt azoknak a könnyelmű munkája, akik őt Esztergomtól Isten tudja mily önző okoknál fogva idegeníteni törekedtek.

Ne keressük, hol van ezen törekvésnek a gyökere, csak konstatáljuk, hogy a munka sikerült.

Sikerült annyira, hogy Esztergomba szökve jön el a primás, ha dolgai erre parancsolólag ösztönzik és szökve is távozik, akár csak egy olyan uralkodó akinek az életét anarchistáktól kell féltetni.

A jó öreg főpásztor aligha sejtí, hogy vele és az ő magas közbizalmi méltóságával milyen játékot űznek; de azt alighanem érzi, hogy az ő akarata nem parancs, mert mint bátor lelkű fia Egyházának, ezt tapasztalva, vagy hallva neki kellett volna első

sorban is személyesen meggyőződni arról, igaz-e, hogy ellenségei lehetnek?

A fényes mult, mely mögötte áll, az érvényesült férfiúi törekvések elismeréséből fakadt tisztelet, a méltó módon betöltött papi hivatás és azon szédítően magas rang, melynek viselésében az erények legegyszerűbb, de egyszersmind legdrágább koronájával, a szerénységgel ékeskedik, mindezek hódolatra utalják az embereket s nem gyűlöletre!

Ki merne vele szembe szállni itt, ebben a városban, melynek minden lakosa tisztelni tanulta őt?!

Hiszen ha ilyen nyomorult akadna, azt a nép haragja tenné semmivé!

Elmult az ünnep és felpanaszolta árvaságát ez az árva város.

— Hódolunk Előttem, Te nagy jellem, Te ritka férfiú s hódolunk a Teremtő csodálatos rendelkezése felett, hogy a hazának s nekünk adott Téged, de fájdalom sajnog át az öröm érzései között, tudva elhagyottságunkat és érezve árvaságunkat!

Igy szólott Esztergom város fórumán a szónok.

Halld meg ezt agg Főpásztor, halld

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Szemelvények.

Esztergom 1905-ik évi monografiájából.
2000 év múltán megejtett ásatások adatai nyomán.
Irtá: ARZÉN. 350-ik útkunokája.

Esztergom 3905 június 1.

Az aszfaltra vonatkozó részlet.

Esztergom városát 2554 május hó 16-án a „Strázsa” nevű tűzhányóhegy egy hirtelen bekövetkezett vulkanikus erupció következtében teljesen láva és hamu alá temette, úgy hogy az akkoriban legmagasabb templomnak az úgynevezett Bazilikanak csakis a keresztje látszott ki a borzasztó tömegű lávamasszából.

Azon a helyen a hol az ősi Esztergom állott, az országos régészeti társulat ásatásokat végeztetett, melyek révén sikerült az eltemetett városra vonatkozólag néhány igen érdekes adatot kideríteni.

A város jelenleg teljesen ki van ásva és egész világosan felismerhetők az utak tereket sőt néhány nagyobb középület falai majdnem teljesen épen állanak.

A kutató tudósokat azonban nem annyira az utak terek és az épületek mint inkább a vulkanikus erupció keletkezésének és lefolyásának kérdése foglalkoztatja.

Es e tekintetben a tudós világ egy megfejtethetlen rejtély előtt állt, mert a kiásott város utcáin határozottan felismerhető, hogy a

nagy katasztrófa beállta előtt Esztergom városát egy kisebb méretű lávaömlés csak részletesen borította el.

Tisztán látható, hogy a város főterén emelkedett épületben — valószínűleg a városházában — bugyant fel a lávafolyam és elborította az ezen épület előtti gyalogjárót, majd egy kis nyulványban a főterre ömlött melynek nagy részét körülbelül 5 centiméternyi vastagságban befedte. A főtéren hirtelen megszűnt a lávafolyam és egy hatalmas terület érintetlenül hagyva a főtér északkeleti részén ismét előtört a földből és végighömpölygött a főtér folytatását képező utcán. Ezen utca végén a lávafolyam két részre oszlott és teljesen egyenlő két sávban elöntötte a következő kocsit két szélét majd ismét egyesülve teljesen elborított egy kisebb teret. Ezután körülbelül 300 méternyi hosszban ismét eltűnt a láva majd helyenként újból előtörvén a város utcáiból egyes helyeket szigetszerűen belepelt.

Legérdekesebb és szinte megfejtethetlen rejtély az egész dologban az, hogy a lávafolyam a gyalogutakat mindenütt érintetlenül hagyta és csakis a kocsitakon hömpölygött végig.

Ezt a maga nemében páratlan vulkanikus tünelemnyit, a tudósok egy része úgy magyarázta, hogy a kocsitak az erupciót megelőző földrengés folytán megsüppedtek és az így képződött medrekben hömpölygött végig a láva.

Egy másik pártnak az volt a véleménye hogy a tűzhányó hatalmas erővel lökött ki megmérhetetlen magasságra látatömegeket, melyek a város utcáin leesvén, azokat részben elborították.

A lávamassza helyzetén kívül még volt egy második megmagyarázhatatlan körülmény is, és pedig az, hogy a lávával borított területek szélei egyenletes kőköcskékkel voltak szegélyezve.

Egy nagy fantáziájú tudós egész határozottan azt állította, hogy a városi polgárság annak öröme, hogy a láva csak részben borította el a várost és a lakosság teljesen megmenekült, örömmünepet ült és a szerencsés megmenekülés öröme mindegyik nagykorú polgár egy sajátkezü aláírásával ellátott keramitkocokát helyezte el a lávával borított területek széleire.

A leleményes tudós ezen állítását támogatni látszott azon körülmény is, hogy a kiásott város utcáin hatalmas üstöket találtak, melyekben nyilván a népünnepegy céljaira szükséges ételeket főzték. Az egyik ilyen üstben a kutató tudósok egy teljesen kőkemény fekete masszát találtak, melyről kisütötték, hogy az nem más mint megkövesedett szilvalekvár. Sokáig törte azonban egy nagyhirű tudós a fejét, hogy ezen teljes üst lekvárt miért nem fogyasztották el a népünnepegyen. Végre miután az egész masszát vegyelemeire bontotta egy kenyérmorzsára akadt, mely nyilván főzés közben beleesett a lekvárba s így az egész megsavanyodván, a jó izlésű esztergomiak gyomra nem vette be.

Találtak ezenkívül a város utcáin egyenletesen elhelyezett girbe-gurba faoszlopokat is, melyeket senki sem tudott mire vélni s így természetesen ezen dorongokra vonatkozólag is külföldre feltevések kerültek forgalomba.

Igy sokan azt hitték, hogy ezen dorongok

meg és rázd le magadról mindazokat akik hivatlan gyámjaidul szegődtek.

Akarják, mondd, hogy akarom! . . .

A hercegprimás jubileuma.

Mintha az ég is örült volna, hogy áldásainak méltó részesét, a bibornok-hercegprimást ünnepeljük.

Ragyogó verőfény virradt reánk a gyönyörű májusi reggel.

Zászló díszben voltak az utcák és ünnepelőben a város közönsége.

Öröm az arcokon, öröm a szivekben.

Reggel 8 órakor megélénkültek az utcák. A szokatlanul élénk kocsiforgalomnak sok nézője akadt. Nem is hiába mert a diszmagyar ültözékekben gyönyörködtek.

A menetet dr. Uray István h. rkapitány nyitotta meg; utána az esztergomi járás főszolgabírája dr. *Perényi* Kálmán kocsija jött: ezt *Horváth* Béla főispán kocsija követte: sorakoztak az előbbieket után *Andráshy* János alispán és *Vimmer* Imre polgármester kocsijai, majd a megye és város kocsija csupa diszmagyar tisztviselőkkel. Teljes díszben vonult fel a főszékesegyházba a helyben állomásozó katonai tisztikar is: a bazilika szentélyének padsorai-ban láttuk a megye, város hatóságait, a katonaság képviselőit és a primási tisztikart.

Az ünnepi Istentisztelet.

Az ünnepi Istentiszteletet dr. *Kohl* Medárd püspök végezte fényes segédlettel.

Mise végeztével predikáció volt, amelyet dr. *Walter* Gyula prelátnak kanonok tarott. Csupa gyönyör volt annak a remek szónoklatnak minden betűje: csupa igazság, mely a maga egyszerűségében keltett valódi hatást: csupa magasán szárnyaló ihlett, gondolat Istenről, Vallásról és Hazáról. Az esztergomi székesegyháznak sok ritka szónoka volt már, de olyan, szónoklat, mint amelyet dr. *Walter* mondott legalább hazafiság dolgában aligha hangzott még el a szent falak között!

A remek beszédet nagy terjedelme miatt nem közölhetjük, de miután nyomtatásban is megjelent az, határozottan hazafias kötelességet teljesítünk, midőn ajánljuk, szerezzék meg és olvassa el ezt mindenki és elolvasván járuljon hozzá e helyüttl kifejezett igaz és őszinte elismerésünk bensőbbé tételéhez!

A városházán.

A városházán d. e. 11 órakor diszközgyűlés volt. A közgyűlést *Vimmer* Imre polgármester gyönyörű bevezetéssel nyitotta meg s közben indítványozta, a hogy a jubiláló főpásztorhoz üdvözlő felirat intéztessek.

A polgármester után dr. *Földváry* István városi főügyész a következő költői száryalású, gyönyörű beszédet mondotta:

Tekintetes diszközgyűlés!

Ünnepelni jöttünk, a magyar katolikus világ főpappjának, Magyarország hercegprimásának, Esztergom érsekének fényes, ritka öröm ünnepét.

A szeretet és lelkesedés, az emberi szívek ez a ragyogó két tüze, kigyúl ma mindenfelé és sugarai a Balaton-parti lakra vetődnek, hol imáiban elmerülve egy szelíd, ősz apostol esdi le az egész magyar nemzetre az Isten jóságát, az Isten áldását.

Ünnepelni jöttünk össze, mert mi részt akarunk venni az ő örömeiben, mint ahogy át-érezzük és osztottuk egykor bánatát; — ami szíveink tüzeit is hozzá akarjuk adni ahhoz a nagysághoz, mely ma nevét körülveszi, mert minket, ami ősi városunkat nem csupán a kilencszázados történet kapcsol, de az élő szeretet erős szála fűznek ő hozzá.

Ünnepelésünk, örvendezésünk hangulatába bevallom őszintén, — hisz nem lennék egyébként polgártársaim igaz tolmácsa — sajtó érzés is vegyül az elszomorodás a felett, hogy miért nem köszönhetjük egyházfeljedelmünket itt, városunk falai között, ősi székhelyén, hol annyi nagy előde tündökölt. Ámde amint az ő nagysága kiemelkedik a mi szűk kereteinkből: azoképen szeretetünk tüzeinek sugári áttörök azt a borulatot, mely az ő hosszú távolléte miatt városunkat régen megölte. Az igaz szeretet nemcsak addig ég, amíg közvetlenül szítják és ápolják, de magára hagyatva is lángol s fénye a messze távolba is elvilágít. Tudom, érzem, hogy a mi szeretetünk ilyen, a melyet kedves régi emlékekkel szítunk időről időre. Tudom, hogy az a város, árvasága dacára is igaz ragaszkodással van *Vaszary* Kolos iránt, aki egykor a polgármestere személyében keblére ölelte s azt izente, hogy örömmel és úgy jön új székvárosába „mintha hosszú távollét után haza jöjné!”

Igy az egyik vitatkozó azt állította, hogy az ősi Esztergom lakosai a város szegényfoltjait burkolták be aszfalttal, hogy így a kíváncsi világ szeméi elől elrejtésük; mások úgy vélekedtek, hogy akkor amidőn a kövezési kérdés napirenden volt nagyon megoszlottak a pártok. Az egyik kockakövet akart a másik aszfaltot a harmadik keramitot, a negyedik csak a kocsis utat az ötödik csak a gyalogjárót óhajtott aszfalttíroztatni a hatodiknak meg a makadám tetszett, a hetedik pedig éppenséggel megelégedett az anyafölddel is. Ilyen körülmények között természetesen a bölcs kövezési bizottság salomoni határozatot hozott és hogy mindenkinek kedve teljék, az elképzelhető legvegyesebb anyagokkal burkoltatta az utcákat.

„Akadt ezenkívül egy harmadik vélemény is, amely bár erősen fantasztikus volt igen sokáig tartotta magát. Egy világhírű tudós egész határozottan azt állította, hogy az ősi Esztergomban csupa kifejlett érzelműségű lovak laktak és ezek voltak a helyzet urai s így természetesen annyira befolyásolták a kövezési bizottságot, hogy az utcaburkolási tervzetet első sorban a lovak kényelmére való tekintettel készítette el. Így történhetett meg természetesen, hogy az ősi Esztergomban csakis a kocsis utak voltak aszfaltozva.

Ezen nagy képzelőlehetőségre való vélemény nagyban támogatta egy különös lelet. A városnak úgynevezett szenttamási részén végeztet ásatások közben egy jászolra akadtak, melybe — amint azt az ujonan feltalált hippográf (a lóírásnak emberi hangokon való leolvasására szolgáló gép) segítségével megállapították — valami Szécsényi Mór esztergomi őslakó érdemekben megbokrosodott gebéjének emlékiratát találtak belerágva. A lémemoir egyik érdekes passzusa így szól:

„... csikofogaim elvesztése óta, már harmincadszor termett friss zab (tehát 1905-ben) de az esztergomi lovak patái még sohasem verdestek aszfaltot városunk utcáin. Éppen ezért az összes helybéli társaim elhatározták, hogy általános sztrajkba lépünk, ha a kocsis utak jöfője aszfalttal be nem burkoltatnak. Ezen szándékunkat megtudván a város lófió székelyei, nagyon megijedtek és a lóvásásteren értekezletre hívtak össze bennünket, a hol hosszúságos alkudozások után és különösen tekintetbe véve a város szűk anyagi viszonyait engedményeket tettünk oly irányban, hogy ha nem is az összes, de legalább némely kocsisutak aszfalttal burkoltassanak. Kikötöttük azonban, hogy ezen engedményekbe csak úgy megyünk bele, ha a gyalogjárók a régi rossz állapotban, meghagyatnak, hadd tudják meg gazdáink, hogy mennyit kellett nekünk a silány kövezeten szenvednünk. A város lófió székelyei tehát ekképen cselekedtek és miután nem tették bennünket emberré — akarom mondani lóvá, — nyugodtan halok meg...”

Ezek után tehát biztosan megállapítható, hogy Esztergom őslakói a lovak pressiója alatt készítettek és vitték ki a város kövezési tervzetét . . .

Mikor pedig mindezek a világ legnagyobb csodálatára köztudomásra jutottak, az országos állatvédő egyesület elhatározta, hogy az ősi Esztergom 1905-ik évi kövezési bizottságának tagjait disztagjaiá avatja és képeiket tanács-terme számára megfesteti.

a népnünnepély alkalmával felállított diadal- kapuk és zászló-udak céljaira szolgáltak, mások pedig egész határozottan ama véleményen voltak, hogy ezen rudak tulajdonképen jó előre elkészített falabak lehettek, melyeken a városi polgárság a lávafolyam elől próbált menekülni de ezek beleragadtak a látatómegebe és ezen helyzetben maradtak mostanáig.

Mindezen adatokból a tudósok egybehangzóan megállapították hogy az ősi Esztergomot éppen a népnünnepély alkalmával érte el szerencsétlen végzete.

Az összes hypothesiseket halomra döntötte azonban egy érdekes lelet.

Az egyik kutató a város főterén emelkedő épületben végzett vizsgálódásai közben egy vasszekrényre akadt, melyben egy egész halmaz — Esztergom közigazgatására vonatkozó iratot talált. Ezen iratok között volt a városnak 1905. évi kövezési tervzete is.

Elképzelhető, hogy milyen nagy volt az ország összes tudósainak sőt minden laikusnak is az álméklődése, midőn a kövezési tervből megállapították, hogy az amit ők lávafoltoknak tartottak, tulajdonképen előre megfontolt szándékkal elkövetett aszfaltburkolási művelet.

Ezen felfedezésre azután elélt az egész világ szeme szája a nagy csodálkozástól és a hová csak a világsajtó elvitte a különös aszfaltírozási munkálatok hírét, mindenütt nagyarányú vitatkozások indultak meg eme szokatlan utcaburkolási módozat okának kipuhatólása céljából.

Mit minden kérdésben úgy természetesen most is különböző többé-kevésbé elfogadható nézet került felszínre.

jövöbe ve küzdeni t

Neh

egy nagy

nemzetét

tak az a

ták a sz

galmak

szélyein

háza irá

haladt á

cok zsar

üdve nem

A

felbő bor

fély teki

fényben

borít s

tott a sz

Az

szelleme

pillanata

messe j

Gy

Kolos el

fényes m

nám, ezt

tele az

kebb haz

akarom

sz. kir.

ér-eki sz

a mienk

remegve

fonódik

Ke

öröm ün

a magy

tunk és

is öltöt

günlétl

köszönt

egyházi

és leg

Áh

áldásain

Ál

beszédet

sára vor

hangú h

Ez

vasta az

tősbu u

dő. A f

gyar kő

ó ezüst

lán ez

át. Az

primás

1855alt

alsó sa

szereny

telben,

kal. Az

A felir

gyűlé

polgarn

Kohl M

tor az

jövöbe vetett hitet s ezért küzdeni készek és küzdeni tudnak.

Nehéz harcok és megpróbáltatások idején, egy nagy lélek erejével vezette a béke útján nemzetét a főpásztor, akit meg nem tántorítottak az agyarkodó rágalmak s el nem esábitották a szeretet kitűzött útjáról a hízlekedő sugalmak. Egy nagy átalakulás korszakának veszályein keresztül, böcs mértéklettel s egyháza iránti hűségének mély meggyőződésével haladt át, mert jól tudta, hogy az ádáz harcok zsarátnokából sem a népek, sem az egyház üdvö nem terem.

A valódi nagyság olyan mint a nap, felhő borulhat eléje, — elhomályosulhatnak a felé tekintő szemek, — de maga azért teljes fényében változatlan s előbb utóbb legyőzi a borút s szétfoszlik a köd mely homályt borított a szemekre.

Az aranymisés főpásztor szeretete, béke szelleme nem csupán az örök idő egy-egy pillanatának, nem csak a mi napjainkban, de messze jövődök alakulásának szól és szolgál.

Gyöngé az én szavam ahhoz, hogy Vaszary Kolos életpályájának, lelki nagyságának sok fényes momentumát esetelni, elmondani tudnám, ezt a historia jegyzi föl s ma ezzel van tele az ország, a sajtó. En csak a mi kis, szűkebb hazánk, ami városunk öszinte hódolatát akarom röviden tolmácsolni, hiszen Esztergom sz. kir. város története össze van forrva az érkei szék történetével, ennek díze, dicsősége a miénk is, ez a mi történe mi diszünk, melyet remegve féltünk. Mint a historia két erős szála fonódik össze város és primási szék.

Kegyelmes főpásztorunk arany miséjének öröm ünnepét ulti s véle öröm hangokat zeng a magyar Sion. Mi, e város el nem maradhatunk és örömmel sietünk e fényes ünnepre, fel is öltöttük minden diszünket, ami szegénységünkötől telik. Öszinte szívvel, igaz hódolattal köszöntjük felekezeti különbség nélkül ünnepelő egyházi fejedelmünket, — ami diszpolgárunkat és legelső polgártársunkat.

Ahítatos fohászszal kérjük az egek Urát, áldásainak bőségével áraszsza el őt.

Általános éljenzés követte a gyönyörű beszédet, melynek jegyzőkönyvbe való iktatására vonatkozó polgármesteri indítvány egyhangú helyesléssel találkozott.

Ez után Rothnagel Ferencz főjegyző felolvasta az üdvözlő feliratot, mely fehér bőrkötésben remek kivitelű dobozban volt elküldendő. A felirat kötése és díszítése remeke a magyar könyvkötészetnek. A díszítés a következő: ó ezüst angyal, a béke hirdetője; leple hasonlóan ezüst, folyondár, mely az előlapot öleli át. Az előlap közpén domborműben a herceg-primás cimere foglal helyet, a jobb sarokban felül 1855 alul 1905 számok mint jubiláris dátum, a jobb alsó sarokban pedig Esztergom város cimere szerénykedik. A felirat rond írás, remek kivitelben, pergamen papíron gyönyörű iniciálékkal. Az egész műnek azonnal sok nézője akadt. A feliratot — miután felolvastattott s a közgyűlés lelkes éljenzés között feloszlott — a polgármester vezetése alatt kiüldöztette vitte dr. Kohl Medárd püspökhöz, akit a jubiláns főpásztor az üdvözletek átvételére meghatalmazott.

HIREK.

Reggel.

Álmomba égbe voltam
S az angyalok kara
Vigan táncolt köröttem
Mig hangzott vig dala.
Remek-szép angyalok,
De hasztalan kacagtak,
Csókot hiába adtak,
Éreztem bús vagyok.

Szép volt minden köröttem,
Szébb mint a földtekén.
De óh! mégis az égből
A földre vágytam én.

Valami úgy hiányzott,
Szivem majd megszakadt
Mert téged, ó, te drága,
Lelkem szerelme, párja,
Fent nem találtaalak . . .

Lovas Gyula.

— **Naptár.** Csütörtök Junius 1. — *Róm. kath.* áldozó csütörtök, — *Prot. Jusztin.* — *Görög orosz.* (május 19) Patrik és t. — *Ier.* Ijar 27, — *Nap:* kel 4 óra 8 p., nyugszik 7 óra 47 p., — *Hold:* kel 3 óra 31 p., nyugszik 5 óra 49 p. *Időjárás:* A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése szerint: Tulnyomóan száraz idő várható hőemelkedéssel és helyenként zivataros esőkkel.

— **Zlinszky István** a dorogi kerület országgyűlési képviselője a képviselőház tegnapi ülésén összeférhetetlenségi bejelentést tett Percel Dezső ellen, aki a király kegyelméből november 18-ika után magasabb nyugdíjat kap. Zlinszky bejelentését az egész baloldal élénk helyesléssel fogadta és az elnök az ügyet tárgyalás és jelentéstétel végett az összeférhetlenségi bizottsághoz utasította.

— **A köbölküti mandátum.** A képviselőház mult hó 29-én tartott ülésében a Hadik Sándor gróf országgyűlési képviselő mandátuma ellen beadott panasz megvizsgálása tárgyában Endrey Gyula országgyűlési képviselőt bizta meg a vizsgálóbiztosi tiszttel.

— **B. Szabó Mihály** a vármegye főjegyzője ma családjával együtt a szepesmegyei Igó-Füredre utazik, ahol 3 heti szabadságát fogja eltölteni.

— **Szabadságon.** Dr. Thuránszky Lajos párkányi járási főszolgabíró tegnap kezdte meg négy hétre terjedő szabadságidejét, melyet nejevel együtt baranyamegyei rokonainál fog eltölteni.

— **A városi iskolaszék** hétfőn délután tartott ülésében a városi elemi iskolák idei vizsgarendjének megállapításával foglalkozott. E szerint az elemi iskolákban juni 3-án kezdődnek az évváró vizsgálatok és bezárólag 27-ig tartanak, 28-án Te Deummal záródik az iskolai év. Az egyes iskolák vizsgarendje a kapukon olvashatók.

— **Tanácsülés** volt tegnap a városházán. Ez alkalommal a vasárnapi diszközgyűlés jegyzőkönyvbe hitelesített, továbbá folyó ügyek nyertek elintézt.

— **Pénztárvizsgálat.** A városi pénztárak május havi vizsgálatát pénteken ejtette meg a polgármester vezetése alatt erre kijelölt bizottság. A pénztárak rendben találtattak.

— **Uj pénztárvezető Párkányban.** Mult hó 28-án tartott közgyűlésén, a Párkányvidéki Takarékpénztár Részvénytársaság 500 drb. 150 korona névértékű részvényből álló 75000 korona alapítókéval megalakult. Igazgatókul választattak 1. Bineter Adolf kereskedő, Párkány, 2. Bineter Miksa a nagysurányi takarékpénztár igazgatósági tagja és főkönyvelő-ügyvezetője Nagysurány, 3. dr. Bokor Gyula orvos Budapest, 4. Schwitzer Sándor földbirtokos a nagysurányi takarékpénztár igazgatósági tagja, 5. Weisz József földbirtokos Nána 6. dr. Willheim József orvos Párkány.

— **Custozza.** A helyben állomásozó 76. gyalogezred f. hó 27-én nagy ünnepséggel fejezte meg a custozzai csata évfordulóját.

— **Hivatalátadások.** A vármegye központi jegyzői kivatalában és a muzslai főszolgabíró hivatalban a legutóbbi megyei közgyűlésen megválasztott tisztviselők részére m. hó 29. és 30-án adták át a hivatalokat.

— **Országos állatvásár.** Mult hó 29-én folyt le az országos állatvásár, mely forgalom tekintetében az előző évek vásárjait jóval felülmulta és az általános gazdasági javulás kétségtelen jeleit mutatta. Felhajtattott 1209 drb. szarvasmarha, 464 ló, 4 kecske és 29 sertés, eb-

ből eladásra került 552 szarvasmarha, 144 ló és 24 sertés,

— **Padokat a Széchenyi terre!** A szépitő egyesülettől már régóta várjuk annak kezdeményezését, hogy a Széchenyi téren az előfákkal szegélyezett területen padok felállítását fogja indítványozni. Az esti sétáló közönség bizonyára örömmel venné, ha estérként a pazarul kivilágított Széchenyi-téren elhelyezett padokon üldögélhetne.

— **A Széchenyi-téri háztulajdonosok mozgalma.** Több Széchenyi-téri háztulajdonos kezdeményezésére igen üdvös mozgalom indult meg azon czélból, hogy minden egyes háziúr a háza előtt elterülő gyalogjárót a saját költségen aszfaltburkolattal láttatja el. Ugy tudjuk, hogy a kövezési vállalkozó hajlandó ezen aszfaltburkolatot ugyanolyan árértékű elkeszíteni, melyet a várossal szemben szerződésileg kikötött. Ha a háziurak eme terve, mely tekintve az illetők vagyoni helyzetét, nem is kerül valami érzékeny anyagi áldozatba — kivitelre kerül, maradandó érdemet fognak szerezni maguknak azok, akik eme eszmét megpendítették. A terv gyors kivitele körül természetesen a takarékpénztárnak és az iparbanknak kellene jó példával előljárni. A város közönsége elvárja a Széchenyi tér kivétel nélkül tehető háziuraitól azt, hogy eme reájuk nézve csekély áldozat elől kitérni nem fognak.

— **Ujabb lelet.** Mult számunkban hírül adtuk, hogy városunkban valami színházi bizottságnak kellene állandóan működésben lennie. Mint utólag kipuhatoltuk ezen rejtélyes bizottság teljes címe „Esztergomi állandó színház építő bizottság“, mert levélpapírosain és borítékain ezen titulus díszel. Azt azonban, hogy ezen szép címmel ellátott levélpapírosokra valaha egy betűt is irtak volna, eddig el nem sikerült kipuhatolnunk.

— **Hurcolkodás.** A királyi adóhivatal — mint értesültünk — a barátok épületében bérelt emeleti helyiségekből ki fog költözködni és pedig a Jókay utcába levő emeletes Kamenszky-féle házba, melynek bérletére nézve a háztulajdonos és a kincstár között már a szerződés is létrejött. Az adóhivatal kiköltözködésével ismét actualissá válik azon terv, hogy a reáliskolát a barátok épületébe költöztessék át.

— **Fővárosi zarándoklat.** F. hó 12-én Pünkösdi hétfőjén külön hajóval fővárosi zarándokok érkeznek városunkba. A külön hajó reggeli 8 órakor érkezik és a zarándokok egyenesen a Bazilikába vonulnak, hogy a szent misén résztvegyenek. Délután 2 órakor megtekintik a szt. István kápolnát és a kriptát majd 3 órakor résztvesznek a zenés vecsernyén. Innen körmenetben a primási templomba vonulnak hol áldásban részesülnek majd 5 ó. 30 perckor elutaznak városunkból.

— **Dráma a szigeten.** A szerelem hónapjának utolsó napján tegnap este 9 óra tájban egy borzalmas eset zavarta meg a szigeti sétáló közönség nyugalmát. A gróf Forgách uton, ahol tudvalevőleg villamos lámpák hiányában állandóan koromsötétség uralkodik, melynek leple alatt boldogan húzódnak meg esténként a szerelmes párok, tegnap rejtelmes esemény folyt le. — A csendes szigeti sétálók egyszer csak figyelmessé lettek egy fénylő tüzpont, mely lassan-lassan vált ki a Forgách ut homályából és folyton nagyobbodott. A fénylő pont egyszerre csak eltűnt és nyomban utána rémes sikoltás hasított át a sziget ózondus levegőjét. A sétáló közönség bátrabb része azonnal a hang irányába rohant és a Forgách ut elejétől számitott mintegy 50 lépésnyire egy dráma szemtanúi lettek. — Egy 10-12 évesnek látszó fiu félig alétan támaszkodott az egyik fához és előtte a tengeri betegség félreismerhetetlen jelei mutatkoztak. Nem messze a futól hevert a földön egy — *dramaczigaretta*, mely-

ből a fiu úgy látszik először élvezte a dohányzás örömeit.

— **Tenyészkerületek beosztása.** A földmívelésügyi ministeriumnak tudomására jutott hogy az utóbbi években egyes községek vagy érdekes csoportok a törvényhatóságokhoz fordultak azzal a kérdéssel, engedjék meg nekik, hogy a tenyészkerületek beosztásától eltérő fajta, közösen használt apaállatokat tarthassanak. A törvényhatóságok e kérelmeket a fennálló szabályrendeletre való hivatkozással, rendszerint elutasították még akkor is, amikor figyelemreméltó gazdasági szempontok a kérelem teljesítését indokolták tették volna. Eppen ezért a földmívelésügyi minister most elrendelte, hogy mindazokat a kérelmeket, amelyek a tenyészkerületek beosztásától való eltérés megengedésére irányulnak, fel kell hozzá terjeszteni, előzőleg azonban meghallgatandó a vármegyei mezőgazdasági bizottság, a vármegyei gazdasági egyesület és a kerületi állattenyésztési felügyelő.

— **Leleplezett bünbarlang,** Mult számunkban hason cím alatt megírt híriünk megtoldásul többek megnyugtatóására kijelentjük, hogy az a bizonyos hivatalnok a kompromitálendő hölgyeket csakugyan egy trafikban vásárolta még pedig párját 6 azaz hat fillérért.

— **Fölvétel a tengerészeti akadémiába.** Mindazokat, akik a jövő 1905/6. tanévre a fiuwei m. kir. tengerészeti akadémiában fölvételni óhajtanak, az említett intézet igazgatósága felhívja, hogy szabályszerűen kiállított folyamodványukat legkésőbb folyó évi július hó 15-ig az igazgatósághoz nyújtsák be, mert a határidő után érkező folyamodványokat figyelembe nem veszik. Tudakozódásokra az igazgatóság felvilágosítást ad.

— **Nem lesz aszfalt a Kossuth Lajos utcán.** Említettük már, hogy a takarékpénztár 1200 koronát ajánlott meg a városnak azon célra, hogy a Kossuth utcának a Draxler-házról a Zsiga ház sarkáig most fogantatba veendő új kövezése helyett aszfalt kocsiutat létesítsen. A városi tanács ezen ajánlattal a mult héten behatóan foglalkozván, abban állapodott meg, hogy az aszfaltozást elejtendőnek javasolja a közgyűlés előtt azért mivel ha a kérdéses utcacímzetet aszfalttal burkolnák, akkor először a mostani csonka csatornát előbb új, betonból készült csatornával kellene helyettesíteni és pedig a Brenner-házig való egyidejű kiépítéssel kapcsolatban. Mivel pedig ezen utóbbi terv aligha valószínűsíthető meg mostanság és ha később mégis keresztülvitelre szorulna, ez az aszfalt felszaggatásával, tehát újabb nagy költséggel járna, nem maradjon más hátra, minthogy kockaköburkolat alkalmaztassék, mert ennek az esetleges csatornaépítésnél való felszedése és lerakása lényegesen kevesebbet kerül.

— **A realisták kirándulása.** A helybeli realiskola ifjusága tegnap délelőtt tanárai vezetésével Visegrádra utazott, hol a vidék nevezetességeit szemléltek meg. A kiránduló csapat még tegnap este hazaérkezett.

— **Baráti szeretet.** Ederhardt János kirvai lakos m. hó 28-án barátját Mayer Istvánt borközi állapotban úgy helybenhagyta, hogy a szegény embernek a jobb karja eltörtött a kellemes barátot már gondjaiba vette a bíróság.

— **Bányszerencsétlenség** Mayer János leányvári lakos május hó 25-én Fürst Izrael tinnyei kőbányájában dolgozott, hol egy általa kifejtett hatalmas kötőmb a ballábara zuhant és azt teljesen összezúzta. A szerencsétlent beszállították a helybeli „Kolos“ kórházba, hol a zúzódást szenvedett lábát amputálni kellett.

— **Kovácspataki élet.** A szép idők beálltával mozgalmas az élet a regényes fekvésű kovácspatakon. Nap-nap után nagyszámu közönség keresi feia kies üdülőhelyet, melynek vonzóvátételéhez az új vendéglős Bohácsy József is nagyban hozzájárul. Különösen kitérő és feltűnően olcsó barna bajor sört hozott forgalomba, melyet

a vendégek nem győznek eléggé dícsérni. Az idén több fővárosi kiránduló társaság fogja felkeresni a Kovácspatakat így a „Budapest József városi kör“ a „Teréz városi Kaszinó“ a „Ganz gyári dalárda“ és „zenekar“ a „M. Á. V. tisztviselői, a M. Á. V. menetjegyirodájának tisztikara“, a Dunagőzhajózási társaság hajógyári tisztviselői, a budapesti lovassági tiszti kaszinó és számos sport egyesület már előre jelezték jövetelüket a vendéglő bérlőjének.

— **Allatbetegségek.** *Ivanszerui hólyagos kiütés:* párkányi Ebed 3 u., Német-szölgyén. *Ruhkór:* esztergomi Lábatlan 16. *Sertésorbán:* párkányi Bart 2 u., Kéménd, Lábád 5 u. *Sertés-zész:* esztergomi Leányvár, Nyergesujfalu 6 u.; párkányi Kisujfalu, Nagyölvéd 8 u., Német-szölgyén 10 u.

Városunk nevezetességei és látivalói.

1. **Főszékesegyház.** Magyarország legnagyobbat és legfényesebb temploma, hossza 107 m. szélessége 48 m. magassága 100 m.

2. **Bakács-kápolna,** ritka műemlék, a török uralom idejéből, a híres, régi byzanti stílus, ol-tári kegyképpel.

3. **Szent István első vértanu kápolnája,** Amb rus főherceg és esztergomi érsek remek síremlékével. Canova után.

4. **A világ legnagyobb oltárképe a Bazilikában.** A remekmű 6,5 m széles, 13 m magas és Tizian után Mária meunybemenetelét ábrázolja. Michelangelo Grigoletti, velencei művész által.

5. **A főszékesegyházi orgona,** hazánk egyik páratlan remeke 64 változata s közel negyed félezer sípjával.

6. **A főszékesegyház sírboltja.** Mátyás király első nejének Katalinnak, valamint Széchy Dénes és Vitéz János nagybecsű síremlékeivel.

7. **A főszékesegyház kincstára,** több milliót érő nagyszerű gyűjtemény. Legbecsebbes műkincse Hunyadi Mátyás király kálváriája, világ-hírű remek firenzei ötvösmű. Megtekinthető a Bazilikában, a kincstárnoknál (jelenleg mélt. Maszlaghy Ferenc kanonok úrnál) történt előleges bejelentés mellett.

8. **Szent István születési helye,** az ősi váromok között lévő román stílusú kápolnában.

9. **Az érseki képtár, metszettár, könyvtár, diszműtár, régiségek gyűjteménye és ritkaságok tára,** megtekinthető a primási palotában. előzetes bejelentés mellett a portánál.

10. **A főszékesegyház könyvtár,** a Bibliotheka épület termében, 120 ezer kötettel és vagy 2 ezer értékes kézirat, valamint egy igen érdekes régiséggyűjtemény, megtekinthető szintén előzetes bejelentés mellett a portánál.

11. **Városháza,** néhai Vak Bottyán, híres kurucgenerálisnak volt palotája.

12. **Kovácspatak.** Klimatikus üdülőhely óránkénti közlekedés a csavargözössel.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF

— A „Hunnia“ könyvnyomda egy józan kerékajtót keres. Bővebbet ugyanott.

Globin

minden fáradság nélkül

a legpompásabb fényt

kölesönöz.

A bőrt puhán tartja és tartóssá teszi.

Egyedüli gyártó:

Fritz Schulz jun., Akt-Ges., Eger I. B. u. Leipzig.

Kérjen

csak **Selle és Káry**-féle

FREDIN

Legjobb

tisztítószer

mindenféle

sárga és fekete cipőnek.

Különösen ajánlható

Baxcafs-, Oscar-,

Chevreaux- és Lack-

cipőknek.

Bécs, XII.1.

GERENDAY A. és FIA
AKAD. SZOBRÁSZ.
 — ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT —
SIREMLÉKMŰ GYÁROSOK
BUDAPESTEN.
 Iroda, főraktár, műterem: VII. Kerepesi-ut 90. Fiókraktár: X. Kőbánya, az új temető m.

FENNALL 1848